

WLOR

Wijs beleid door overleg

**Discussiepunten kaderadvies
post M-decreet**

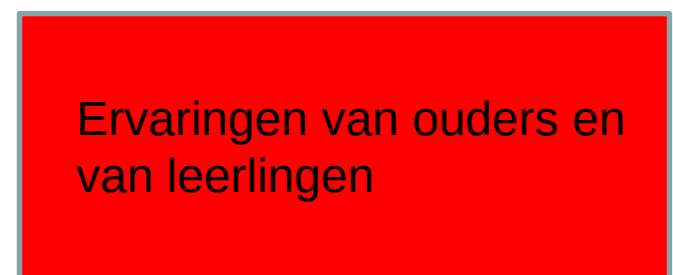
**Resultaten voorafgaande
dialogotafels**

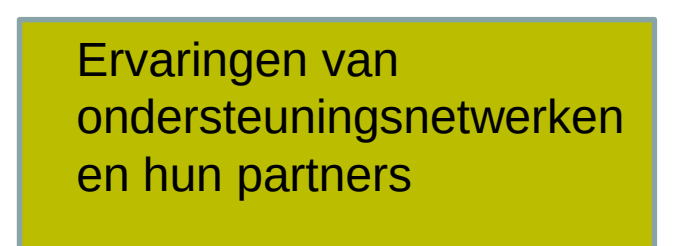
Welzijn – Werk –
Kinderopvang

Maatschappelijke
organisaties

Ervaringen van ouders en
van leerlingen

Ervaringen van
ondersteuningsnetwerken
en hun partners

**Een do-to / to think about / to
discuss-lijstje voor de commissie**

Nieuwe krijtlijnen in het regeerakkoord – begeleidingsdecreet

- Algemene principes – nog veel te verduidelijken in latere beleidsprocessen
- Pragmatisme en realisme
- Gewoon onderwijs – buitengewoon onderwijs als twee evenwaardige settings
- Gewoon onderwijs
 - Herbekijken van draagkrachtafwegingen door school;
 - uitklaren basiszorg – leerwinst
 - Leerlingenpaspoort verder uitwerken

Nieuwe krijtlijnen in het regeerakkoord – begeleidingsdecreet

- **BUO**
 - Waardering voor deskundigheid
 - Versterken kwaliteit
 - Leerlingenpaspoort
- Evaluatie en versterken van ondersteuningsnetwerken
 - dicht bij leerkracht en leerling
 - Inzetten van handicapspecifieke expertise in klas

Nieuwe krijtlijnen in het regeerakkoord – begeleidingsdecreet

- Andere
 - Verbreding scope naar hoogbegaafden – zieke kinderen ??
 - Internaten
 - Leerlingenvervoer
 - Geïntegreerde zorgondersteuning GOK – VSV – In vertraging – uitstroom leerkrachten

Verder te bespreken naar strategie

Waarom inclusie ?

- Inclusie in onderwijs is een sociaal veranderingsproces : leren samenleven in diversiteit. School als een sociaal laboratorium voor nieuwe vormen van samenleving. Inclusie vroeg in levensloop
- Inclusie in onderwijs staat niet op zich - breder perspectief van maatschappelijke inclusie – elkaar versterkende processen
 - Tewerkstelling
 - Welzijn (m.i.v. kinderopvang – personen met een handicap - jeugdhulpverlening) en onderwijs eenzelfde continuüm
- Een mensenrechtenperspectief hanteren
- Voorbij stigmatisering wegens onderwijssetting : kijken naar competenties

Visie op “inclusief onderwijs” uitklaren

- Ambitie / dromen van jongeren helpen realiseren
 - ❖ Ambitie / handelingsplanning in een beter evenwicht plaatsen. Ambitie én veiligheid creëren;
 - ❖ Begrip ambitie goed invullen (niet louter economisch of arbeidsmarkt);
 - ❖ Studiesanctionering is cruciale hefboom;
 - ❖ Vormend onderwijs ook voor personen met een handicap;
 - ❖ **Grote onderlinge verschillen tussen kinderen: de ontwikkeling van een kind verloopt op verschillende snelheden en in verschillende contexten**
- Mindshift realiseren in onderwijs : inclusie is de regel ipv uitzondering
- Vraagsturing (niet “over” de lerende maar “met” de lerende).

Visie op inclusie (2)

- Ouder- en kindperspectieven kunnen verschillen !
- Inclusie is een reële en haalbare keuze voor iedere lerende. dwz barrières wegnemen
- Zorg over draagvlak voor inclusie (zowel samenleving als onderwijs)
 - Onderwijs
 - Arbeidsmarkt minder inclusief ?
 - Complexiteit van de samenleving neemt toe

Uit te klaren / te onderzoeken

- Analyse van achterliggende redenen voor “verhoging druk op scholen door M-decreet”. Objectiveren van perceptie M-decreet als bliksemafleider voor onvrede schoolteams.
- Verslag en gemotiveerd verslag als signaal voor vastlopen van leerproces
- “Handicap” wordt steeds meer opgerekt (steeds meer drempels worden “stoornissen”/“labels”) – leidt tot uitsmeren van middelen – Mattheuseffect bij mensen met een handicap – vraagt om debat over “basiszorg” vs specifieke ondersteuning
- Specifieke doelgroepen lopen gevaar om minder aandacht te krijgen binnen een inclusief beleid – spanning tussen specifieke noden en inclusie (gericht op gemiddelde)

Uit te klaren / te onderzoeken

- Onderliggende contextfactoren die inclusie niet haalbaar maken – hoe limieten doen opschuiven ?
- Overlap inclusie – diversiteit – samenlevingsproblemen
- Toename leerlingen met gedragsproblemen

Transitie-perspectief

- M-decreet ontbeert langetermijnperspectief. De overheid moet een **duidelijk einddoel schetsen met transitie** (zie ook aanpak kinderopvang).
- Kenmerken voor transitie zijn **(leren van inclusieve kinderopvang)**:
 - Tijd geven aan ouders, scholen en CLB om te ontwikkelen maar duidelijk einddoel schetsen
 - Keuze voor inclusie is nu vaak geen haalbare optie voor lerende/ouders – **pragmatisme en stappen vooruit**;
 - Lokale verschillen / accenten afhankelijk van context
 - Doel koppelen aan procesbenadering dwz einddoel + afstemmen op draagkracht van betrokkenen (niet in termen van grenzen maar wel groeien naar doel)

Transitieperspectief (2)

- Voor schoolteams haalbare maar wel reële stappen naar inclusie uitzetten
- Communicatie – communicatie – communicatie
- Ouders zijn cruciaal

Voorbij polarisering gewoon – BUO

- Kijken naar het hele onderwijssysteem.
- Veilige leeromgevingen voor alle lerenden (spanning tussen norm en realiteit verminderen)
- Continuüm maar binnen één setting.
Gemengde systemen uitbouwen
- Voorbij stigma wegens onderwijssetting

Voorbij polarisering (2)

- Kenmerken van de leeromgeving versterken dwz duidelijke structuren en voorwaarden om inclusie te kunnen realiseren
 - ✓ Versterking basiszorg
 - ✓ Voorwaarden BUO realiseren in gewoon onderwijs dwz oa MDT, orthoped. aanpak, financiering, andere partners binnenbrengen;
- Meer inzetten op leerwinst voor alle lerenden;
- Beleid voor studiesanctionering na IAC of BUO opnieuw bekijken : gedifferentieerde studiebekrachtiging met volwaardig civiel effect

Groeiproces naar inclusie uittekenen in onderwijs

- Universeel design als basis voor redelijke aanpassingen
 - Inzetten op vlotte overgangsmomenten
 - Scholing geeft kansen, of moeilijkheden
 - Flexibiliteit verwacht in opleiding (vorm, inhoud en algemene vorming)
 - Kijken naar individuele kind in een bepaalde context
- Grote groep met basiszorg – specifieke ondersteuningsnoden : tweestromenbeleid via ondersteuningsmodel.
- Specifieke ondersteuningsnoden voldoende aandacht geven

Naar een versterkte rol van het buitengewoon onderwijs

- Omschrijven van de opdracht van het BUO
 - Als onderwijssetting of als onderwijsdienst
- Inzetten op kwaliteit in BUO ?
 - Kwaliteit van handelingsplanning
 - Hoog gespecialiseerde voor specifieke onderwijsnoden (kleine types) + meervoudige handicap
- BUSO :
 - inzetten op volwaardige tewerkstelling (streaming in opleidingsvormen in vraag stellen ?)
 - Certificering : leerwegonafhankelijk maken
 - Stages en werkplekleren garanderen

Lerarenopleiding en professionalisering van leraren

- Rolmodellen
- Realistische toeleiding naar beroep van leraar
- Zorg moet veel sterker in de initiële lerarenopleiding worden geïntegreerd. Dit is een kernopdracht en mag niet worden gefocust op de banaba

Verbindingen leggen met diverse sectoren

1. Nood aan transversaal beleid – dwarsverbanden – elkaar versterken
2. Geen alibi om in onderwijs te werken aan inclusie. Onderwijs is ook een gangmaker
3. Wachtlijsten in zorg / in begeleiding naar werk belemmeren zwaar onderwijsontwikkelingen / overschrijden draagkracht

Verbindingen leggen ... met werk

- Nood aan mindshift, ook op de arbeidsmarkt
 - Kijken naar abilities in plaats van disabilities
 - Stigmatisering binnen groep van laagopgeleide mensen – kansarme mensen -
 - Huidige arbeidsmarkt minder inclusief ipv meer (werktempo, niveau van functioneren, complexiteit van jobs)
 - Werk is een van de levensdomeinen maar niet het enige. Onderwijsperspectief is veel breder dan werk
- Inzetten op reguliere tewerkstelling
 - Vlottere doorstroming vanuit onderwijs naar duurzaam werk
 - Actieve toeleiding vanuit onderwijs naar werk (transitie nog sterker en duurzaam begeleiden)
 - Stages : redelijke aanpassingen moeten een recht zijn
- Structurele drempels in werkomgeving
 - Afstemming vraag en aanbod
 - Versterken van leerkansen op arbeidsvloer : inclusief LLL
 - Rolmodellen ontbreken

Verbindingen leggen ... met welzijn

- luik kinderopvang

- Band inclusieve kinderopvang – inclusief onderwijs :
 - creëert een mindset bij gezinnen
 - waken op belasting gezinnen : zorg in gezin en rol in samenleving zijn beiden zwaar – ontlastend werken tav gezin
 - Nood aan persoonlijk aanspreekpunt voor ouders werkt
- Inzetten op Capaciteitsuitbouw reguliere aanbod
- Positie ouders
 - Communicatie
 - Zelf zoeken naar en overzicht bewaren van mogelijkheden
- Band met buitenschoolse kinderopvang op scholen meenemen in discussie (advies RBO) – nood aan gekwalificeerd personeel
- Onderwijs kan leren van het transitietraject dat hier werd gelopen

Verbindingen leggen ... met welzijn

Luik ondersteuning mensen met een handicap

- Visie op zorg en ondersteuning is sterk veranderd door VN-verdrag (= perspectiefwissel): centrale begrippen zijn zelfregie – vraagsturing - zorg op maat – vermaatschappelijking (zorgcirkels)
 - Flexibilisering van aanbod (niet alles of niets)
 - Zorgcontinuïteit realiseren
- Toekomst :
 - nood aan uitbouwen van PVF voor minderjarigen : link met onderwijs zeer duidelijk
 - Inzetten op scharniermoment van minder- naar meerderjarigheid (ook hier veel linken met onderwijs)
 - Afstemming met IJHV
 - Eigenheid van ontwikkeling van een kind (zorgvraag evolueert sterker dan bij volwassenen)
- Op te lossen met federaal : Regelgeving rond verpleegkundige handelingen

Luik jeugdhulpverlening

Verbindingen leggen met andere beleidsdomeinen

- Mobiliteit : **leerlingenvervoer**
- Jeugdbeleid
- Cultuur